

СТВОРЕННЯ ПАРАДИГМИ КОНСОЛІДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

*А. С. Попов, к. е. н., доцент, Харківський національний аграрний університет
ім. В. В. Докучаєва, popov_andriy@knau.kharkov.ua*

Методологія дослідження. У процесі дослідження використані такі методи: абстракції – при визначенні сутності категорій «добровільна» і «примусова консолідація земель сільськогосподарського призначення»; діалектичний – при вивченні всієї сукупності умов розвитку консолідації земель сільськогосподарського призначення та методичних підходів щодо її здійснення; порівняння – при встановленні спільних і відмінних ознак між добровільною та примусовою консолідацією земель; абстрактно-логічний – при виявленні логічних взаємозв'язків між різними методичними підходами консолідації земель; аналізу й синтезу – при встановленні причинно-наслідкових зв'язків між ключовими чинниками формування організаційної структури консолідації земель сільськогосподарського призначення.

Результати. Визначено, що в українських реаліях доцільним є використання наступних методичних підходів з консолідації земель сільськогосподарського призначення: добровільної групової, добровільної індивідуальної та комплексної. Ключовими чинниками формування організаційної структури консолідації земель сільськогосподарського призначення є: правова база, легітимність, прозорість, участь, інституційність, джерела фінансування, цілі, заходи та охорона навколишнього середовища.

Новизна. Розроблено парадигму консолідації земель сільськогосподарського призначення та її методичних підходів, яка: дозволяє визначити та наочно зрозуміти ключові чинники, що найбільш впливають на встановлення сутності та змісту консолідації; дає наочне уявлення про причинно-наслідкові зв'язки чинників консолідації земель, що впливають на її розвиток; відтворює досить повну картину всіх можливих основних причин обрання необхідного методичного підходу; сприяє виявленню прогалин в існуючому законодавстві; залишає простір для постійного доопрацювання, коригування та доповнень.

Встановлено, що добровільна консолідація земель сільськогосподарського призначення спрямована лише на вирішення проблем приватного індивідуального характеру, в той час як примусова – на захист суспільних інтересів.

Практична значущість. Запропонована парадигма консолідації земель сільськогосподарського призначення та її методичних підходів може слугувати своєрідною дорожньою картою розвитку консолідації земель в Україні.

Ключові слова: консолідація земель; землі сільськогосподарського призначення; добровільний, примусовий, методичний підходи до консолідації земель; фактори, що впливають на консолідацію земель.

Література

- 1 Кілочко В. М. Земельна реформа і необхідність консолідації земель у сільському господарстві / В. М. Кілочко // Землеустрій і кадастр. – 2009. – № 2. – С. 18–20.
Kilochko V. M. *Zemelna reforma i neobkhdnist konsolidatsii zemel u silskomu hospodarstvi* [Land reform and the need for land consolidation in agriculture] / V. M. Kilochko // *Zemleustrii i kadastr.* – 2009. – № 2. – P. 18–20.
- 2 Мартин А., Краснолуцький О. Консолідація земель сільськогосподарського призначення та правові механізми її здійснення в Україні / А. Мартин, О. Краснолуцький. // Землевпорядний вісник. – 2011. – №5. – С. 16–21.
Martyn A., Krasnolutskyi O. *Konsolidatsiia zemel silskohospodarskoho pryznachennia ta pravovi mekhanizmy yii zdiisnennia v Ukraini* [Agricultural Land Consolidation and the Legal Mechanisms of Its Implementation in Ukraine] / A. Martyn, O. Krasnolutskyi // *Zemlevporiadnyi visnyk.* – 2011. – №5. – P. 16–21.
- 3 Ткачук Л. В. Консолідація земель: ефективне використання та охорона в умовах трансформації земельних відносин / Л. В. Ткачук. – Львів : Вид-во Львівського НАУ, 2009. – 249 с.
Tkachuk L. V. *Konsolidatsiia zemel: efektyvne vykorystannia ta okhorona v umovakh transformatsii zemelnykh vidnosyn* [Land Consolidation: Efficient Use and Security in Terms of Transformation of Land Relations] / L. V. Tkachuk. – Lviv : Lviv National Agrarian University, 2009. – 249 p.
- 4 Шворак А. М. Консолідація земель сільськогосподарського призначення : дис. докт. ек. наук : 08.00.06 / Шворак Анатолій Михайлович. – К., 2016. – 438 с.
Shvorak A. M. *Konsolidatsiia zemel silskohospodarskoho pryznachennia* [Agricultural Land Consolidation] : Doctoral dissertation : 08.00.06 / Shvorak Anatolii Mykhailovych. – K., 2016. – 438 p.
- 5 van Dijk T. Dealing with Central European Land Fragmentation: Ph.D. Thesis / Terry van Dijk. – The Netherlands: Uitgeverij Eburon, 2003. – 219 p.
- 6 Thomas J. Attempt on Systematization of Land Consolidation Approaches in Europe / J. Thomas // *Zeitschrift für Geodäsie, Geoinformation und Landmanagement.* – 2006. – № 3. – С. 156–161.
- 7 Hartvigsen M. Land Reform and Land Consolidation in Central and Eastern Europe after 1989: Experiences and Perspectives: Ph.D. Thesis / Morten Hartvigsen. – Aalborg: Aalborg University, 2015. – 449 p.
- 8 Конституція України [Електронний ресурс] [зі змін. та допов., внесеними Законом України від 21 лют. 2014 р. № 742-VII]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] [amended by the Law of Ukraine from 21 February 2014 № 742-VII]. – Retrieved from : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
- 9 Загальна теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПРН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПРН України О. В. Петришина. – Х. : Право, 2010. – 584 с.
Zahalna teoriia derzhavy i prava [The General Theory of State and Law] / M. V. Tsvik, O. V. Petryshyn, L. V. Avramenko and Eds. ; by the reduction of O. V. Petryshyn. – Kh. : Pravo, 2010. – 584 p.
- 10 Теоретичні основи державного земельного кадастру : навч. пос. / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, О. Я. Микула та ін.; за заг. ред. М. Г. Ступень. – 2-ге видання, стереотипне. – Львів : «Новий Світ-2000», 2006. – 336 с.
Teoretychni osnovy derzhavnoho zemelnoho kadastru [Theoretical Foundations of the State Land Cadastre] : training manual / M. G. Stupen, R. I. Hulko, O. Ia. Mykula and Eds. ; by the reduction of M. G. Stupen. – 2-nd ed., stereotype. – Lviv : Novyi Svit-2000, 2006. – 336 p.
- 11 Іщенко Ю. Б. Вивчення причинно-наслідкових взаємозв'язків методом Ісікави [Електронний ресурс] / Ю. Б. Іщенко. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://market.avianua.com/?p=875>
Ishchenko Yu. B. *Vyvchennia prychnynno-naslidkovykh vzaïemozv'iazkiv metodom Isikavy* [The study of the causal relationships by Ishikawa] [Electronic resource] / Yu. B. Ishchenko. – 2013. – Retrieved from : <http://market.avianua.com/?p=875>
- 12 What is Good Governance? [Електронний ресурс] / [UNESCAP](http://www.unescap.org). – 2009. – Режим доступу до ресурсу: www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf
What is Good Governance? [Electronic resource] / [UNESCAP](http://www.unescap.org). – 2009. – Retrieved from : www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf
- 13 *Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security* / FAO. – Rome: FAO, 2012. – 40 p.

